

Not: Kùltür ve Turizm Bakanlığından belgeli işletmelerin ruhsatlarına vale hizmetinin tali faaliyet olarak işlenmesinin zorunlu olup olmadığı hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŐEHİRCİLİK BAKANLIğI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846-045.02-2754647

09/02/2022

Konu : Görüş (Turizm belgeli işletmelerde vale hizmeti hk.)

... BAKANLIğINA
(... Genel Müdürlüğü)

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, ... Birliđinin ... tarihli ve ... sayılı yazısı ile Kùltür ve Turizm Bakanlığından belgeli işletmelerin ruhsatlarına vale hizmetinin tali faaliyet olarak işlenmesinin zorunlu olup olmadığının belirlenmesi istendiği belirtilmiş olup konuya ilişkin Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere, Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası "*Mùlga 7/12/2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanunu ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen turizm işletmesi belgeleri, işyeri açma ve çalışma ruhsatı yerine geçer. Bu şekilde işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile belgelendirilmeyen tesislerde; ilave yapılaşma, belge sahibi değişikliği, ana faaliyet konusundaki işletmeci değişikliği durumunda işyeri açma ve çalışma ruhsatı istenir. Verilen sürede istenilen uygun evrakın Bakanlığa gönderilmemesi halinde Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca tesisin belgesi iptal edilir.*" hükmünü,

Öte yandan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi "*Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,*" (g) bendi "*Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,*" ve (t) bendi; "*İř yeri: Ticari, sinai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri*" hükmünü,

5 inci maddesinin üçüncü fıkrası "*Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kùltür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Kùltür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezlerinde*

Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilen ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan yatırımlar için işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yetkili idareler tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde verilir.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,*

10 uncu maddesi “*Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.” hükmünü,*

Geçici 1 inci maddesi “*Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.*

Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce yapılmış bulunan işyeri açma ve çalışma ruhsat başvuruları bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.” hükmünü amirdir.

Ayrıca, Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1 listesinde otellerde ve vale hizmetini tali olarak veren işyerleri ile asli olarak veren işletmelerde aranacak şartlar yer almaktadır. Buna göre Yönetmeliğin eki EK-1’in “**SİHHİ MÜESSESELER İÇİN SINIFLARINA VE ÖZELLİKLERİNE GÖRE ARANACAK NİTELİKLER**” kısmına 25/12/2020 tarihli ve 31345 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 24/12/2020 tarihli ve 3327 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararının 3 üncü maddesi ile eklenen “**Ö- VALE HİZMETİNİ TALİ OLARAK VEREN İŞYERLERİ İLE ASLİ OLARAK VEREN İŞLETMELER**” bölümü “*Vale hizmetini tali olarak veren işyerleri ile asli olarak veren işletmelerde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:*

1- Vale hizmeti veren sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde bu hizmet ana faaliyet konusuna tali faaliyet olarak işlenir. Ruhsatına vale hizmetini işletmeyen işyerleri bu hizmeti veremez.

...” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan bilindiği üzere, maddi açıdan idari işlemler genel düzenleyici işlem (kural işlem) ve birel işlem olarak ikiye ayrılmaktadır. Buna göre; birel işlem, bünyesinde idarenin kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamasıyla yaptığı özel, somut bir kere uygulanmakla tükenen, kişisel bir düzenleme taşıyan idari işlemlerdir. Genel, soyut, sürekli, kişilik dışı kurallar ancak birel işlemler vasıtasıyla uygulanma imkânı bulurlar. Bu anlamda birel işlem maddi bakımdan yürütme faaliyetinin tezahürüdür. Öte yandan, birel işlemler de “şart işlem” ve “sübjektif işlem” olarak ikiye ayrılmaktadır. Buna göre; şart işlem, belli bir kişi ya da nesneye yönelik olarak yapılan, o kişi ya da nesneyi belli bir hukuki statüye koyan ya da hukuki statüden çıkararak idari işlemlere denmektedir. Dolayısıyla ilgili idaresince düzenlenen ruhsatlar şart işlem olarak sınıflandırılmaktadır (Akyılmaz, Bahtiyar/Sezginer, Murat/Kaya, Cemil, Türk İdare Hukuku, s. 353, 12. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2020).

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde,

1- Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesi kapsamında bulunan turizm işletmesi belgeli yerlerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik bakımından yeniden ruhsatlandırmayı gerektirecek bir durumu oluşmadığı sürece yeniden ruhsatlandırılmaması gerektiği ve bu yerlerin turizm işletmesi belgelerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı yerine geçeceği,

2- Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenmesi, tali faaliyet konularının ruhsatta ayrıca belirtilmesi gerektiği, bu bakımdan adresi ve işleticisi aynı olan otel (umuma açık istirahat ve eğlence yeri) ana faaliyet dalına vale hizmeti (sıhhi müessese) faaliyetinin tali olarak eklenmesi gerektiği,

3- Yetkili idaresince belli bir kişiye yönelik olarak birel işlem kapsamında tesis edilen bir idari işlem olan işyeri açma ve çalışma ruhsatına, işletmecisi farklı bir kişi olan faaliyet konusunun tali faaliyet olarak eklenmesinin mümkün olmadığı, diğer taraftan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te tek düzenlemesi vale faaliyet konusuyla ilgili olan ve Yönetmelik'te yapılan değişiklik sonrası vale faaliyet konusunun işletmecisinin farklı olması durumunda dahi bu faaliyetin ilişkili olarak yürütüleceği ana faaliyet konusu için düzenlenmiş ruhsata tali faaliyet olarak eklenmesini zorunlu tutan düzenlemenin ruhsat hukuku bakımından icrasının uygulamada çeşitli hukuki ihtilaflara yol açabileceği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Bakan a.
Genel Müdür